

6. Музична естетика західноєвропейського середньовіччя / Упорядкування текстів і вступна стаття В. П. Шестакова. – К. : Музична Україна, 1976. – 263 с.
7. История эстетической мысли : в 6-ти т. – Т. 2 : Средневековый восток / Ин-т философии АН СССР : Сектор эстетики. – М. : Искусство, 1986. – 456 с.
8. История эстетической мысли : в 6-ти т. – Т. 3 : Европа и Америка кон. XVIII – нач. XIX веков. / Ин-т философии АН СССР ; редкол. : М. Ф. Овсянников (пред.) и др. – М. : Искусство, 1986. – 496 с.
9. История эстетической мысли : в 6-ти т. – Т. 4. / Ин-т философии АН СССР ; редкол. : М. Ф. Овсянников (пред.) и др. – М. : Искусство, 1986. – 478 с.
10. Попович М. Нарис історії культури. – К. : “Артек”, 2001. – 728 с.
11. Сковорода Григорій. Твори : у 2-х т. – К. : Наука, 1973. – Т. 1. – 531 с.
12. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5-ти т. – К. : Радянська школа, 1976. – Т. 2.
13. Уланова С. І. Нариси історії європейської музичної освіти і виховання: Від античності до початку XIX ст. – К. : Знання України, 2002. – 326 с.

Хижна О. П. Формирование теоретических основ музыкального образования будущих учителей начальной школы: исторический аспект.

В статье автор рассматривает вопросы формирования теоретических основ музыкального образования будущего учителя начальной школы в историческом аспекте.

Ключевые слова: теоретические основы музыкального образования, исторический аспект, студенты специальности “начальное образование”

Khizhna O. P. Forming of theoretical bases of musical education of future teachers of initial school: historical aspect.

The author looks at the historical aspects be formed theoretical bases musical education for students of primary school. The characteristic properties of this preparation are described taking into account the modern tendencies of professional education, and also there given prove to the regularities and specific principles of the preparation.

Keywords: bases of artistic education of primary students, object of artistic cycle, methodical system.

Яшанов С. М.

**Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова**

МЕТОД ПРОЕКТІВ У СИСТЕМІ ІНФОРМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

У статті розглянуті питання застосування методу проектів у системі інформатичної підготовки майбутніх учителів технологічної освіти в умовах компетентісного підходу та організація діяльності з виконання творчих проектів.

Ключові слова: метод проектів, навчальний творчий проєкт, проєктна діяльність інформатична компетентність.

Індивідуалізація процесу формування системи інформатичних компетентностей передбачає використання методу проектів в якості одного з провідних у системі інформатичної підготовки майбутніх учителів освітньої галузі “Технологія” [1; 2; 3; 4]. Під проєктами розуміється самостійна підсумкова творча робота майбутнього вчителя технологій, що передбачає творчу самореалізацію особистості студента.

Основою методу проектів є прагнення знайти розумний баланс між академічними знаннями і практичними вміннями, що обумовлює більш детальний розгляд проєктної діяльності і визначення місця методу проектів у системі інформатичної підготовки майбутніх учителів технологій.

Метою навчальних проектів в рамках системи інформатичної підготовки є формування та розвиток спеціального рівня системи інформатичних компетентностей студентів. Окрім того, самостійне виконання проекту (наукового продукту) допомагає в розвитку ініціативи, навичок співпраці, роботи в колективі, логічного мислення, уміння бачити проблеми і приймати рішення, планувати і т. ін. [5; 6; 10].

У основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних навичок студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення. Для предметної галузі “Технологія”, метод проектів (від грецького “дорога дослідження”) – це своєрідна система навчання, гнучка модель організації навчального процесу, орієнтована на творчу самореалізацію особистості студента, розвиток його інтелектуальних можливостей, вольових якостей і творчих компетентностей у процесі створення інтелектуальних, наукових та прикладних продуктів і послуг під контролем викладача, що володіють, суб’єктивною, або об’єктивною новизною та мають теоретичну і/або практичну значущість.

Програма предметної галузі “Технологія” під проектом розуміє самостійну, творчу завершену роботу, що виконана під керівництвом вчителя” [7; 8]. Під навчальним творчим проектом у рамках системи інформатичної підготовки слід розуміти самостійно розроблений і реалізований веб-проект, що володіє суб’єктивною або об’єктивною новизною, виконаний під контролем і консультуванням викладача [9].

Робота над проектом включає складання обґрунтованого плану дій, який формується і уточнюється впродовж всього періоду виконання проекту, елементи діяльності з конструювання, технологічного планування, реалізації та налагодження веб-сайту. У завдання проектування входить також економічна оцінка виконуваних робіт.

Розуміння основних процесів еволюції техносфери інформаційного суспільства, освоєння засобів і прийомів перетворення інформаційних ресурсів в інформаційний продукт характерний для певного рівня розвитку суспільства. Проектна культура, пов’язана з проектною діяльністю, ставить за мету зміну інформаційного середовища, що оточує студента. Зважаючи на те, що творча діяльність завжди пов’язана з етапом проектування, проектність є характерною рисою мислення. У загальному випадку проектне мислення є процесом узагальненого і опосередкованого пізнання дійсності, у ході якого студент використовує систему інформатичних компетентностей для виконання проектів зі створення інформаційних продуктів від оприлюднення ідеї до її реалізації.

Предметна галузь “Технологія”, що інтегрує в собі множину елементів системи інформатичної підготовки, на основі проектних методів розширює можливості виконання реальних проектів майбутніми вчителями технологій. Наприклад, дизайн містить у собі функціональні методи пізнання, необхідні у всякій діяльності. Але в рамках даного предмету проекти виконувалися в основному в галузі техніки і при використанні різних конструкційних матеріалів.

Використання в системі інформатичної підготовки варіативних розділів розширює можливості викладача в реалізації методу проектів. Виявивши певні схильності за одним з розділів технології у студента, викладач може розвивати його творчі здібності через виконання індивідуального (реального) проекту. При цьому враховуються замовлення школи (наочні посібники), різних організацій і підприємств (художньо-графічне оформлення об’єктів) і ін. Розроблений і успішно використовується протягом останніх п’яти років курс з реалізації практичних тем у середовищі Auto Cad, в який включені теми по розробці побутового інтер’єру, приладів, машин і механізмів і т. ін. Загалом, створення інформаційних продуктів з врахуванням технологій дизайну сприяє і естетичному вихованню студентів.

Метод проектів завжди орієнтований на самостійну навчальну діяльність студентів – індивідуальну, парну або групову, яку студенти виконують протягом певного проміжку часу. Цей метод завжди зорієнтований на вирішення певної проблеми, що передбачає, з одного

боку, використання методів і засобів інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій, а з другого – інтеграцію знань, умінь з різних галузей науки, техніки, технології, творчих галузей. Результати виконаних проектів мають бути “висвітлені”, тобто якщо це теоретична проблема – показане її конкретне рішення, якщо практична – готовий до впровадження або впроваджений конкретний результат.

У системі інформатичної підготовки цей метод застосовується в практиці навчання студентів таких дисциплін як “Експлуатація та ремонт офісної техніки”, “Матеріали та елементна база інформаційної техніки”, “Основи систем автоматизованого проектування”, “Сучасні інформаційні технології в освіті”, “Технічні засоби навчання” і ін. Проекти виконуються як індивідуально, так і групою та передбачають певну сукупність навчально-пізнавальних прийомів, які дозволяють вирішити ту або іншу навчальну проблему в результаті самостійних дій студентів і передбачають презентацію цих результатів.

Метод проектів як педагогічна технологія використовує множину дослідницьких, пошукових та проблемних методів, що є творчими за своєю суттю. Логіка побудови кожного проекту відповідає загальній структурі проектувальної діяльності. Навички роботи з інструментальним програмним забезпеченням і інформаційними ресурсами студенти вивчають за необхідністю виконання відповідних складових того або іншого проекту.

Результати проектної діяльності поетапно фіксуються у вигляді описів інформаційних процесів і обґрунтування вибору мети та методів діяльності з врахуванням всіх чинників, що мають відношення до реалізації проекту, а також інформаційного продукту, готового до впровадження, або конкретного рішення поставленої проблеми. По сукупності цих матеріалів, робіт і готового рішення або інформаційного продукту оцінюється рівень інформатичної підготовки студентів [9].

Проектна діяльність у рамках системи інформатичної підготовки будується за принципом ускладнення, тому в основу навчальної програми з дисциплін інформатичного циклу закладається ряд вимог, зорієнтованих на:

- поступове збільшення обсягу знань, умінь і навичок, необхідних для виконання проекту;
- виконання проектів у різних галузях;
- поступове ускладнення вимог для реалізації проекту або вирішення проблеми (використання комплексного підходу, врахування більшої кількості вихідних даних для проекту);
- поступове усвідомлення студентами рівня власних інформатичних компетентностей в галузі інформаційної діяльності.

Процес виконання творчих проектів передбачає цілеспрямований навчальний вплив, дію педагога на студентів для досягнення передбачуваних результатів. Організуючи проектну діяльність, викладач знайомиться з типологією проектів і їх структуризацією, оскільки проекти можуть бути різними і використання їх у навчальному процесі вимагає від викладача серйозної підготовчої роботи. Уміння ефективно застосовувати в процесі інформатичної підготовки метод проектів є показником високої кваліфікації викладача.

Багаторічний досвід використання методу проектів у системі інформатичної підготовки майбутніх учителів освітньої галузі “Технологія” свідчить, що системне його застосування, повною мірою дозволяє реалізувати діяльнісний підхід у підготовці студентів до використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій в майбутній професійній діяльності, інтегрувати знання і уміння, отримані ними при вивченні різних дисциплін інформатичного циклу на різних етапах навчання у вузі.

У проектній діяльності, творчий процес реалізується через різні підходи щодо пошуку варіантів розв’язування поставленої проблеми. Виконання проекту обумовлює використання наявної системи інформатичних компетентностей, свідомі дії студента при реалізації проектної діяльності. З педагогічної точки зору творча діяльність студента під час виконання

проекту розглядається як засіб формування системи компетентностей, розвиток інтересу та прагнення до подальшого професійного вдосконалення. З психологічного – ці процеси супроводяться відчуттям задоволення або, навпаки, незадоволеності собою. У цьому сенсі метод проектів надає гарні можливості з виявлення і розвитку якостей необхідних майбутньому вчителю освітньої галузі “Технологія” та формування професійних компетентностей, сприяє формуванню у студентів адекватної самооцінки навчальних досягнень та рівня сформованості системи інформатичних компетентностей.

У той же час метод проектів як узагальнюючий компонент системи інформатичної підготовки дозволяє якісно вивірити зміст дисциплін інформатичного циклу, доцільність розподілу годин на вивчення тих або інших розділів, організувати раціональний добір, комплектування навчального матеріалу з врахуванням індивідуальних нахилів майбутніх учителів.

Організація діяльності з виконання творчих проектів у системі інформатичної підготовки повинна відповідати загальній структурі педагогічного проектування з визначенням наступних основних етапів: організаційно-підготовчий, технологічний та результатний.

Організаційно-підготовчий етап передбачає виконання наступних дій:

- постановку (пошук) проблеми;
- вибір теми та обґрунтування актуальності проекту;
- вибір і аналіз змісту проекту (обговорення варіантів реалізації);
- визначення вимог до складових і засобів реалізації (економічні, фізичні розрахунки і т.д.);
- складання плану реалізації проекту;
- теоретичний аналіз кінцевого продукту (роботи);
- визначення критеріїв контролю якості (якості функціонування);
- організацію робочого місця: підготовку інструментальних засобів, проведення необхідних заходів і т. ін.

Технологічний етап передбачає:

- виконання технологічних операцій інструментальними засобами;
- технологічне та естетичне оформлення проекту;
- контроль якості проекту;
- впровадження проекту.

Результатний етап передбачає:

- аналіз результатів впровадження проекту (обговорення ефективності після впровадження проекту; розгляд теоретичних результатів дослідження).
- захист (презентацію) проекту.

Кожен з перерахованих етапів проектування є певним алгоритмом діяльності студентів з виконання творчого проекту.

Програми підготовки майбутніх учителів освітньої галузі “Технологія” передбачають використання дослідницьких, творчих, ролево-ігрових, ознайомлювальних, орієнтувальних і інших типів проектів. Перераховані види проектів широко використовуються в рамках системи інформатичної підготовки при навчанні студентів дисциплінам інформатичного циклу.

Але не кожен проект може відповідати цілям і завданням інформатичної підготовки, хоча на перший погляд тема проекту може здаватися цікавою і практично значимою. Для формування системи інформатичних компетентностей найчастіше використовуються змішані типи проектів, в яких є ознаки дослідницьких і творчих проектів (наприклад одночасно практико-орієнтовані і дослідницькі).

Тематика проектних завдань системи інформатичної підготовки охоплює, широке коло питань з практичного застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій для

вирішення завдань професійної діяльності, а отже, повинна бути актуальною для повсякденного життя і вимагати залучення знань студентів з різних галузей з метою розвитку їх творчого мислення, дослідницьких навичок, уміння інтегрувати знання з різних сфер освітньої галузі "Технологія".

Використана література:

1. Горлицкая С. И. Метод проектов в развивающем обучении информатике : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Горлицкая София Израилевна; Рос. гос. пед. ун-т. – СПб., 1995. – 14 с.
2. Ісаєва Г. Метод проектів – ефективна технологія навчання. [Електронний ресурс] / Г. Ісаєва. – Режим доступу : <http://osvita.ua/school/technol/1415/>. – Назва з екрану.
3. Колесникова И. А. Педагогическое проектирование : учеб. пособие для высш. учеб. заведений / И. А. Колесникова, М. П. Горчакова-Сибирская ; под ред. И. А. Колесниковой. – М. : Издательский центр "Академия", 2005. – 288 с.
4. Масюкова Н. А. Проектирование в образовании : монография / Н. А. Масюкова – Минск, 1999. – 287 с.
5. Монахов В. М. Технологические основы проектирования и конструирования учебного процесса / В. М. Монахов. – Волгоград : Волгоград, гос. пед. ун-т, 1995. – 152 с.
6. Пахомова Н. Ю. Метод учебного проекта в образовательном учреждении: пособие [для учителей и студентов педагогических вузов] / Нинель Юловна Пахомова. – М. : АРКТИ, 2003. – 112 с.
7. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.: Трудове навчання. 5-12 класи / укл. : В. М. Мадзігон, Г. Є. Левченко, Л. І. Денисенко [та ін.] – К. : Перун, 2005. – 311 с.
8. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Трудове навчання 5-9 класи / укл. : В. М. Мадзігон, Г. Є. Левченко, Л. І. Денисенко [та ін.] – К. : Шкільний світ, 2001. – 311 с.
9. Програми для фізико-математичних факультетів педагогічних інститутів : зб. № 4 : Інформатика та обчислювальна техніка, основи інформатики, чисельні методи, математична логіка і теорія алгоритмів, теорія ймовірностей і математична статистика, шкільний курс інформатики та методика її викладання, обчислювальна практика, держ. екзамен з інформатики з методикою викладання. – К. : РУМК, 1992. – 96 с.
10. Радионов В. Е. Теоретические основы педагогического проектирования : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Радионов Виктор Евсеевич. – СПб., 1996. – 37 с.

Yashanov S. N. Method of projects in the system of IT training for teachers of technological education in competence approach.

In the article the issues of application of the project method in the system of IT training for teachers of technological education in competence approach and organization of activities to implement creative projects are considered.

Keywords: project, educational creative project, project activities, IT competence.

Yashanov S. N. Method of projects in the system of IT training for teachers of technological education in competence approach.

The article examines the usage of project-based system of IT training for teachers of technological education in competence approach and organization of activities to implement creative projects.

Keywords: Project, educational creative project, project activities, IT competence.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Серія 5
*Педагогічні науки:
реалії та перспективи*

Випуск 25

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2010

06
УДК 0.51
ББК 95
Н 34

ФАХОВЕ ВИДАННЯ

затверджене Президією ВАК України 2010 р. від 10.02.2010 за № 1-05/1 (педагогічні науки)

Державний комітет телебачення і радіомовлення України
Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 8811 від 01.06.2004 р.

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова
(протокол № 5 від 23 грудня 2010 р.)

Редакційна рада:

<i>В. П. Андрущенко</i>	доктор філософських наук, професор, академік НАН України, член-кореспондент НАН України, ректор НПУ імені М. П. Драгоманова (<i>голова Редакційної ради</i>)
<i>А. Т. Авдієвський</i>	почесний доктор, професор, академік НАН України
<i>В. П. Бех</i>	доктор філософських наук, професор
<i>В. І. Бондар</i>	доктор педагогічних наук, професор, академік НАН України
<i>Г. І. Волинка</i>	доктор філософських наук, професор, академік УАПН
(<i>заступник голови Редакційної ради</i>)
<i>В. Б. Свтух</i>	доктор історичних наук, професор, академік НАН України
<i>П. В. Дмитренко</i>	кандидат педагогічних наук, професор
<i>І. І. Дробот</i>	доктор історичних наук, професор
<i>М. І. Жалдак</i>	доктор педагогічних наук, професор, академік НАН України
<i>Л. І. Мацько</i>	доктор філологічних наук, професор, академік НАН України
<i>О. С. Пабалка</i>	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАН України
<i>В. М. Сильов</i>	доктор педагогічних наук, професор, академік НАН України
<i>М. І. Шкіль</i>	доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАН України
<i>М. І. Шут</i>	доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАН України
<i>О. Г. Ярошенко</i>	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАН України

Редакційна колегія:

<i>О. В. Биковська</i>	доктор педагогічних наук, професор;
<i>В. І. Бондар</i>	доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАН України;
<i>В. В. Борисов</i>	доктор педагогічних наук, професор;
<i>Л. П. Вовк</i>	доктор педагогічних наук, професор;
<i>П. В. Дмитренко</i>	кандидат педагогічних наук, професор (<i>відповідальний редактор</i>);
<i>М. І. Жалдак</i>	доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАН України;
<i>Л. Л. Макаренко</i>	кандидат педагогічних наук, доцент (<i>відповідальний секретар</i>);
<i>В. В. Обозний</i>	доктор педагогічних наук, професор;
<i>О. П. Хижна</i>	доктор педагогічних наук, професор;
<i>В. Д. Сиротюк</i>	доктор педагогічних наук, професор;
<i>О. Г. Ярошенко</i>	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАН України

Н 34 **Науковий часопис** НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ
М. П. ДРАГОМАНОВА. *Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи.* – Випуск 25 : збірник
наукових праць / за наук. ред. О. В. Биковська, П. В. Дмитренко. – К.: Вид-во НПУ імені
М. П. Драгоманова, 2010. – 317 с.

УДК 0.51
ББК 95

У статтях розглядаються результати теоретичних досліджень і експериментальної роботи з питань педагогічної науки; розкриття педагогічних, психологічних та соціальних аспектів, які обумовлюють актуалізацію поставленої проблеми і допоможуть її вирішувати на сучасному етапі розвитку освіти.

© Автори статей, 2010
© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010
© Редакційна рада, 2010